ନୀତି ଭାରତୀ

ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି, ଭବିଷ୍ୟତ ସେଇମାନଙ୍କର ହିଁ ହୋଇଥାଏ। - **ଏଲିନର୍ ରୁଜ୍‌ଭେଲ୍ଟ**

ପାକିସ୍ତାନକୁ ଶିକ୍ଷା

ଗତ ମାସରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରେଖାରେ ପାକିସ୍ତାନୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଫଳରେ ଭାରତୀୟ ସେନାର ଜଣେ ଅଫିସରଙ୍କ ସମେତ ଚାରିଜଣ ସୈନିକ ବୀରଗତି ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ। ପ୍ରତିଶୋଧାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରୂପରେ ଭାରତୀୟ ସେନା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରେଖା ଅତିକ୍ରମ କରି ପାକ୍- ଅଧିକୃତ କଶ୍ମୀରସ୍ଥିତ କେତେକ ଆତଙ୍କବାଦୀ ପ୍ରେକ୍ଷଣ ଶିବିରକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେଲା। କେତେକ ପାକିସ୍ତାନୀ ଯବାନ୍ ମୃତାହତ ହେଲେ। ଆଗରୁ ମଧ୍ୟ ସର୍ଜିକାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇକ୍ ହୋଇଛି। କିନ୍ତୁ ଆଶାନୁରୂପ ପରିମାଣରେ ଅନୁପ୍ରବେଶର ହ୍ରାସ ଘଟିନାହିଁ କିମ୍ବା କଶ୍ମୀରରେ ଆତଙ୍କବାଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବନ୍ଦ ହୋଇନାହିଁ। ୨୦୧୬ରେ ୨୨୧ଟି ଯୁଦ୍ଧ ବିରତି ଖିଲାପ ଘଟଣା ଘଟିଥିବା ବେଳେ ୨୦୧୭ରେ ଏହା ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ୮୨୦ରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ଭାରତୀୟ ସେନାଧ୍ୟକ୍ଷ କହିଲେ, କଶ୍ମୀରରେ ଶାନ୍ତି ଫେରିବାର ସୁରାକ୍ ମିଳିବା ମାତ୍ରେ ସୀମା ଆରପାରିରୁ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ହେଉଛି। ତେବେ ଘଟଣାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ଘଟୁଛି କାହିଁକି ? ଏହାର ଏକ ସମାନ୍ତରାଳ ଉପମା ସ୍ୱର୍ଗତ ବିଶ୍ଳେଷକ ଏୟାର୍ କମୋଡର ଜଶ୍‌ଜିତ୍

ପକା କମ୍ବଳ ପୋତ ଛତା

ମାର୍ଶାଲ ପଣ୍ଡା

ସିଂହଙ୍କ କଥନରୁ ମିଳିବ- ଇତିହାସ ସାକ୍ଷୀ ଅଛି ଯେ, ଯେତେ ବି ବିଦେଶୀ ଆକ୍ରମଣ ଭାରତ ଉପରେ ହୋଇଛି, ଖବର ଗିରିପଥ ନିକଟରେ ହୋଇଛି। କିନ୍ତୁ ଶତ୍ରୁକୁ ପ୍ରାୟ ସାତଶହ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ପାନିପଥ ନିକଟରେ ମୁକାବିଲା କରାଯାଇଛି। ପାକିସ୍ତାନ ରାସ୍ତାକୁ ଆସୁନାହିଁ କାହିଁକି ? ଏହାର ଏକମାତ୍ର ଉତ୍ତର ହେଲା, ଭାରତ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାକିସ୍ତାନକୁ ଭାରତ ବିରୋଧୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବା ଲାଗି ବାଧ କରିପାରି ନାହିଁ। ଆଉ ଗୋଟିଏ ନକାରାତ୍ମକ ବିନ୍ଦୁ ରହିଯାଇଛି। ଏଠାରେ ସ୍ତମ୍ଭକାର ଜେନେରାଲ୍ ମେହେଙ୍ଗାଙ୍କ ଉକ୍ତି ପ୍ରଣିଧାନଯୋଗ୍ୟ। ଭାରତର ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ସ୍ଥିତ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା ଓ ଲୁଟ୍‌ତରାଜ ପାଇଁ ପାକିସ୍ତାନ ଜିହାଦୀ ପଠେଇ ପାରୁଛି, ମାତ୍ର ଭାରତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରେଖାର କେତେ ଶହ ମିଟର ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟର ମଧ୍ୟରେ। ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବରୁ ବିଶେଷ ସୈନ୍ୟବଳ ଫେରିବାକୁ ବାଧ। ତେବେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରେଖା ଉପରେ ଭାରତର ଆଧିପତ୍ୟ ରହିଛି। ଏହା କିନ୍ତୁ ପାକିସ୍ତାନକୁ ବାଧ କରିବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ। ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରେଖା ଏକ ସାମରିକ ରେଖା ହୋଇ ଥିବାରୁ କିଛି ପରିମାଣର ଉଷ୍ମତା ଆଶା କରାଯାଇପାରେ। ସାମରିକ ବଳଦ୍ୱାରା ଏହା କିଛି ପରିମାଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ। ମାତ୍ର ପାକିସ୍ତାନ ସହିତ ଥିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସୀମାରେଖାରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। କାରଣ ସୀମାପାର ମାନେ ଯୁଦ୍ଧ ଏବଂ ନାଭିକୀୟ ଛାୟା (ନ୍ୟୁକ୍ଲିୟର୍ ସ୍ୟାଡୋ)ରେ ଯୁଦ୍ଧ ଏକ ବାଞ୍ଛନୀୟ ବିକଳ୍ପ ହୋଇ ରହିନାହିଁ।

ଅସଲ କଥାଟି ହେଲା, ସତୁରୀ ବର୍ଷ ଧରି ପାକିସ୍ତାନର ଘୃଣା ଓ ଶତ୍ରୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଶିକାର ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ପାକିସ୍ତାନୀ ସେନାକୁ ତା'ର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଚାପ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରି ନାହୁଁ କିମ୍ବା ଏକ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ରଣନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରି ନାହୁଁ। ଲରେନ୍ସ ଫ୍ରିଡ୍‌ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ, ରଣନୀତି ହେଲା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ଏଥିପାଇଁ ସମ୍ବଳ ଆହରଣ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ଯୋଜନା। ଏସବୁ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଭାବରେ ହୋଇନାହିଁ। ଯାହା ବି ହୋଇଛି, ପାକିସ୍ତାନୀ କ୍ରିୟାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି। ଭାରତୀୟ ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟର ବିଦେଶ ବ୍ୟାପାର କମିଟି ମଧ୍ୟ ଏହା ସଜ୍ଞାନକୁ ନେଇଛି। କମିଟି ତା'ର ରିପୋର୍ଟରେ ଦର୍ଶାଇଛି- ଆତଙ୍କବାଦ, ବିଦ୍ରୋହ, ଆତଙ୍କବାଦୀ ଆକ୍ରମଣ, ଅମୀମାଂସିତ ସୀମାରେଖା ଇତ୍ୟାଦି ଦୃଷ୍ଟିରୁ କମିଟି ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରେ ଯେ ପାକିସ୍ତାନ ପ୍ରତି ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୀତି ଏବଂ ଜାତୀୟ ସୁରକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଆବଶ୍ୟକ।

ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ ଆପଦ ଆକଳନରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଚୀନ୍ ପ୍ରକଳ୍ପିତ ବିପଦ ପ୍ରତି ମାତ୍ରାନ୍ୟୂନ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଓ ପାକିସ୍ତାନ ପ୍ରକଳ୍ପିତ ବିପଦ ପ୍ରତି ମାତ୍ରାଧିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଇଛି। ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଦୃଢ଼ତା ରହିନାହିଁ। ରଣନୀତି ବିଶେଷଜ୍ଞ ପ୍ରଫେସର ବ୍ରହ୍ମା ଚେଲ୍ଲାନୀ କହନ୍ତି- ଭାରତର ପାକିସ୍ତାନ ନୀତିରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳତା ହେଲା, ଏକ ଅପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ପାକିସ୍ତାନ ନୀତି ନାହିଁ। ଖାଲି କେତେ ମାସ ଧରି ନୀତି ଟାଣ ରହେ। ଦୀର୍ଘକାଳ ଧରି ପାକିସ୍ତାନର 'ହଜାରେ କ୍ଷତର ମୃତ୍ୟୁ' ରଣନୀତିର ଉତ୍ତରରେ ଭାରତର ନୀତି ହୋଇଛି- 'ହଜାରେ ବ୍ୟାଣ୍ଡେଜ୍'ରେ ଜୀବନ ରକ୍ଷା।

ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାକିସ୍ତାନକୁ ଅପଦସ୍ତ ଓ ବାଧ କରିବାକୁ ଅନେକ ବିଷୟ ରହିଛି। ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଦରବାରରେ ପାକିସ୍ତାନକୁ ଉତ୍ତର କୋରିଆ ସମକକ୍ଷ ଆଣବିକ ଅପରାଧୀ ରୂପେ ଆମେ ପ୍ରତିପାଦନ କରିପାରି ନାହୁଁ। ପାକିସ୍ତାନର ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ନରସଂହାରକୁ ମଧ୍ୟ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଠିକ୍ ରୂପେ ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇ ପାରିନାହିଁ। ଭାରତ ହିତରେ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ, କାରଣ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ହିଁ ସମାଜକୁ ନରମ କରିଥାଏ। ଏହା ବିନା ସମ୍ପର୍କରେ ତିକ୍ତତା ସବୁଦିନ ଲାଗି ରହିବ। ପାକିସ୍ତାନକୁ ଆତଙ୍କବାଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଭାରତ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଉପରେ ଚାପ ପକାଉଛି। କିନ୍ତୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ପାକିସ୍ତାନକୁ ଆତଙ୍କବାଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଘୋଷଣା କରିନାହୁଁ। ଅର୍ଥନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତ ଯଦି ସିନ୍ଧୁନଦୀ ଚୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ ଆଇନତଃ ନିଜ ଭାଗର ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରେ, ପାକିସ୍ତାନରେ ହାହାକାର ସୃଷ୍ଟି ହେବ। ଏ ଦିଗରେ ଅବଶ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଗଲାଣି। ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାକିସ୍ତାନକୁ ଆଦରଣୀୟ ଦର୍ଜା (ମୋଷ୍ଟ ଫେଭରଡ୍ ନେସନ୍) ଦିଆଯାଇଛି। ପାକିସ୍ତାନ କିନ୍ତୁ ଦେଇନାହିଁ ଏବଂ ନଦେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଭାରତ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନାହିଁ।

ଜଣେ ସୁରକ୍ଷା ବିଶ୍ଳେଷକଙ୍କ ମତରେ, ସୀମାରେ ଶହଶହ ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟ ମୃତାହତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସେନାର ହାଇକମାଣ୍ଡ ଉପରେ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ। କାରଣ, ପାକିସ୍ତାନୀ ସେନାର ବ୍ରିଗେଡିୟରରୁ ତଳ ପାହ୍ୟା ଅଫିସର/ ଯବାନ୍‌ଙ୍କ ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ। ଏମାନଙ୍କୁ ଜବତ କରିବାକୁ ହେଲେ 'ଫୌଜୀ ଫାଉଣ୍ଡେସନ'କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ଯେ ଫୌଜୀ ଫାଉଣ୍ଡେସନ ମାଧ୍ୟମରେ ପାକିସ୍ତାନୀ ସେନା ହଜାର ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସାୟ କରେ।

ଅନ୍ୟ ଏକ ମତ ହେଲା, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରେଖାରେ ଭାରତୀୟ ଆକ୍ରମଣର ଗଭୀରତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ଉଚିତ। ସ୍ଥଳଯୁଦ୍ଧ ଅଧ୍ୟୟନ ସଂସ୍ଥାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ରହି ସାରିଥିବା ବ୍ରିଗେଡିୟର ଗୁରମିତ୍ କନ୍ୱଲ୍‌ଙ୍କ ଅନୁସାରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆତଙ୍କବାଦୀ ଘଟଣା ପରେ ସେହି ଅନୁପାତରେ ଭାରତୀୟ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରର ତୀବ୍ରତା ଓ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ଉଚିତ। ବିଶେଷ ଧରଣର ଗୋଳାରେ ବାଟାଲିୟନ୍, ବ୍ରିଗେଡ୍ ମୁଖ୍ୟାଳୟ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ସଞ୍ଚାର ଭିତ୍ତିଭୂମିସବୁକୁ ଧ୍ୱସ୍ତ କରାଯିବା କଥା। ଯେଉଁ ପାକିସ୍ତାନୀ ଶିବିର ତରଫରୁ ଅନୁପ୍ରବେଶ ଘଟୁଛି, ତାକୁ ମାଟିରେ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଉ। ପାକିସ୍ତାନୀ ସେନା ରକ୍ତାକ୍ତ ହେଲେ ଯାଇଁ ଆଇଏସ୍‌ଆଇର ଚେତା ପଶିବ।

ପାକିସ୍ତାନର ବେସାମରିକ ସମାଜରେ ଅନେକ ଫାଟ ରହିଛି। ଭାରତ ଏସବୁକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ କେବେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇନାହିଁ। ପାକିସ୍ତାନର ଆଇଏସ୍‌ଆଇ କିନ୍ତୁ ଭାରତ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି। ସମୁଦାୟ ପାକିସ୍ତାନର ପଞ୍ଚାବନ ପ୍ରତିଶତ ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ରୂପରେ ସଶସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ରୋହ ଜାରି ରହିଛି। ଭାରତ କିନ୍ତୁ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ଏଥିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିନାହିଁ। ଆଇଏସ୍‌ଆଇ ସୁନ୍ନି ମୌଳବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସିହା, ଅହମଦୀ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍, ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରେ। ଏମାନଙ୍କ ଅସନ୍ତୋଷକୁ ମଧ୍ୟ ଭାରତ ବ୍ୟବହାର କରିନାହିଁ। ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଭଳି ଯେସାକୁ ତେସା ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ଦିଲ୍ଲୀ ସଙ୍କଳ୍ପ ବା ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ଦେଖାଇନାହିଁ। ଏସବୁ କେବଳ ଗୁପ୍ତଚର ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପାଦିତ ହୁଏ ଏବଂ 'ର'ର ପୂର୍ବତନ ମୁଖ୍ୟ ଡୁଲାଟ୍‌ଙ୍କ ଭାଷାରେ- ଗୁପ୍ତଚର ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସଞ୍ଚାଳନ କେବଳ ପାପୀମାନଙ୍କ ବାବଦରେ।

ଆମର ମଧ୍ୟ ଆନୁଷାନିକ ଦୁର୍ବଳତାମାନ ରହିଛି। ସୁରକ୍ଷା ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭାରତ ସବୁବେଳେ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ସପକ୍ଷରେ। ଏହି ମାନସିକତାରୁ ବାହାରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଭାରତ ବାହାରେ ଶକ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପନ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଭାରତୀୟ ବାୟୁସେନାର ପଶ୍ଚିମ କମାଣ୍ଡର ପୂର୍ବତନ ମୁଖ୍ୟ ଏୟାର୍ ମାର୍ଶାଲ୍ ଏ କେ ସିଂହଙ୍କ ଅନୁସାରେ- ସରକାର ଆମକୁ ବିଦେଶକୁ ଶକ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପନ ପାଇଁ ନ କହିଲେ, ଆମେ ରଣନୀତି କେମିତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବୁ ? ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ, ଡୋକ୍‌ଲାମ୍‌ରେ ଭାରତ ସଫଳ ହେଲା, କାରଣ ଭାରତର ରଣନୀତିକ ଭଙ୍ଗୀ ଚୀନ୍‌କୁ ସୂଚାଇ ଦେଲା ଯେ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥର ରକ୍ଷା ପାଇଁ ଭାରତ ଅନେକ ଦୂର ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ। ଏ ପ୍ରକାରର ବାର୍ତ୍ତା ଆମେ ପାକିସ୍ତାନୀ ସେନାକୁ ଦେଇପାରି ନାହୁଁ। ପ୍ରତିଶୋଧାତ୍ମକ ସାମରିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଆତଙ୍କବାଦୀ ଘଟଣା ସଂଘଟିତ ହେବାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହେବା କଥା। ବିଳମ୍ବିତ, ଦୃଢ଼ତାହୀନ ଓ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ଶତ୍ରୁକୁ କେବଳ ଭୁଲ୍ ବାର୍ତ୍ତା ଦିଏନି, ଆମ ନିଜ ବାହିନୀର ନୈତିକ ମନୋବଳକୁ ମଧ୍ୟ ଢିଲା କରିଦିଏ।

ସର୍ବୋପରି, ସବୁ ଦେଶରେ ସରକାର ଓ ବିରୋଧୀ ଦଳ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସୁରକ୍ଷା ଓ ବିଦେଶ ନୀତି ଉପରେ ଏକମତ। ମାତ୍ର ଭାରତ ଏହାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ। ଏହି ପ୍ରକାରର ବାତାବରଣ ଜାତୀୟ ସଙ୍କଳ୍ପକୁ ଢିଲା କରିଦିଏ। ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବିଭାଗର ଏକ ରିପୋର୍ଟରେ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ପାକିସ୍ତାନ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଜଣେ ଅଫିସର ଲେଖିଥିଲେ, ଏକ ରାଜନୀତି-ରଣନୀତି ମିଶ୍ରଣ ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହାକି ପାକିସ୍ତାନକୁ ବାଧ କରିବ ଆତଙ୍କବାଦୀମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ଆଶ୍ରୟ ନ ଦେବାକୁ। ନହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଚାଲିଥିବ। ଏହା ଭାରତ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ। ■

marshal.panda@yahoo.in

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନର ସ୍ରଷ୍ଟା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବସନ୍ତ କୁମାର ସାମନ୍ତ

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନରେ ଯେଉଁ ମହାପୁରୁଷମାନେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ ବାହାଦୁର ରାଜା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ଦେଓ ଥିଲେ ଅନ୍ୟତମ। ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ। ଏହି ମହାସଂଗ୍ରାମର ଅୟମାରମ୍ଭ ଓ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ଦ୍ଦରାଜଙ୍କ ଜନ୍ମ ଗୋଟିଏ ମୁଦ୍ରାର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱ ସଦୃଶ। ଓଡ଼ିଶାର ରାଜନୈତିକ, ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ, ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଧାର୍ମିକ ପରମ୍ପରାକୁ ରଦ୍ଧିମନ୍ତ କରିବାରେ ଖଲ୍ଲିକୋଟ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ବଂଶର ଭୂମିକା ଓଡ଼ିଶା ଇତିହାସରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ଗ୍ରହଣ କରିଆସିଛି। ଏହିପରି ଏକ ମହାନ ପରମ୍ପରା ବହନ କରୁଥିବା ରାଜବଂଶର ୩୧ତମ ଦାୟାଦ- ରାମଚନ୍ଦ୍ର ୧୩ ଜାନୁଆରୀ, ୧୯୦୦ରେ ରାଜା ହରିହର ଓ ରାଣୀ କନକ ମଞ୍ଜରୀଙ୍କ କୋଳ ମଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ। ତାଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ୱନକ୍ଷତ୍ର ପାଳନ ଅବସରରେ ପିତା ହରିହର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ ରମ୍ଭା ରାଜପ୍ରାସାଦକୁ। ସେଠାରେ ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଭାଷୀ ଅଞ୍ଚଳର ଏକତ୍ରିକରଣ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନର ଭିତ୍ତିଭୂମି। ଏହିଠାରେ ହିଁ ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲା ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ଯାହାକି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ଗଠନରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା। ତେଣୁ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରେ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଜୀବନ ପ୍ରବାହ ଏକ ସଙ୍ଗେ ଚାଲିଥିଲା।

ରାଜା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ପିଲାଟି ଦିନରୁ ଥିଲେ ଶାନ୍ତ ଓ ମାର୍ଜିତ। ତା' ସଙ୍ଗେ ସେ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର ଚାଳନା ଓ ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟାରେ ପାରଙ୍ଗମ ଥିଲେ। ପିତାମାତାଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ସନ୍ତାନ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଅତି ମାତ୍ରାରେ ଅଲିଅଳ ନଥିଲେ। ମାତ୍ର ୯ ବର୍ଷ ବୟସରେ ତାଙ୍କର ପିତୃ ବିୟୋଗ ଘଟିଥିଲା। ମାତା କନକ ମଞ୍ଜରୀ ଏବଂ କୋର୍ଟ ଅଫ ୱାର୍ଡସଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ସେ ମାଦ୍ରାଜଠାରେ ମାଧ୍ୟମିକ ଓ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା କୃତିତ୍ୱର ସହ ସମ୍ପନ୍ନ କରିଥିଲେ। ସେ ଛାତ୍ର ଥିବା ସମୟରେ ୧୯୧୯ରେ ଗଞ୍ଜାମରେ ଅନାବୃଷ୍ଟି ହେତୁ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା। ଏହି ଖବର ପାଇ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଆସି ଘୋଡ଼ା ପିଠିରେ ବସି ଖାଦ୍ୟକ୍ଲିଷ୍ଟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦୁଃଖ ମୋଚନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରି ଜନତାଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧାଭାଜନ ହୋଇଥିଲେ। ମାଦ୍ରାଜ ସରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରି ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ମରୁଡ଼ି ଘୋଷଣା ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ରିଲିଫ୍ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଣ କରିପାରିଥିଲେ। ୧୯୨୧ରେ ସାବାଳକ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ପରେ ନିଜ ରାଜ୍ୟର ଶାସନ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଥିଲେ। ଶାସନ ଭାର ଗ୍ରହଣ କଲା ପରେ ସେ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଖଲ୍ଲିକୋଟ, ଆଠଗଡ଼ ଓ ବିରୁଳି ଗସ୍ତ କରି ଲୋକଙ୍କ ଅସୁବିଧା ବୁଝିଥିଲେ। ସେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିଥିଲେ ଯେ ଜଳସେଚନ ଓ ଶିକ୍ଷା ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କର ପ୍ରମୁଖ ସମସ୍ୟା। ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପୋଖରୀ ଓ କେନାଲ ଏବଂ ଅନେକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ମଧ୍ୟମ ଜଳସେଚନ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ। ସେ ସମୟର ଅନେକ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଦ୍ୟାବଧି ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲାରେ ସୁଚାରୁ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି। ଶିକ୍ଷାର ଉନ୍ନତି ଓ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଶାସନ କାଳରେ ଗଞ୍ଜାମର ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମରେ ସଂସ୍କୃତ ଟୋଲ୍‌ମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା। ସେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଚିତ୍ରକଳା, ଭାସ୍କର୍ଯ୍ୟ, ସ୍ଥାପତ୍ୟ ବିଦ୍ୟାର ଉତ୍କର୍ଷତା ଆଣିବା ସକାଶେ ଖଲ୍ଲିକୋଟସ୍ଥିତ ନିଜ ଉଆସରେ ଏକ ସରକାରୀ କଳା ଓ ସ୍ଥାପତ୍ୟ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ୧୯୫୭ରେ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ। ସମଗ୍ର ଦକ୍ଷିଣ ଓଡ଼ିଶାରେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ଦିଗରେ ବ୍ରହ୍ମପୁରରେ ଏକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ତଥା ବଳିଷ୍ଠ ଦାବି ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଥିଲେ। ସେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜନୈତିକ ଚିତ୍ରପଟରେ ସକ୍ରିୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ। ଜିଲ୍ଲା ବୋର୍ଡ ସଭାପତି ହିସାବରେ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର

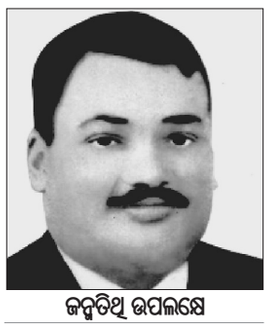

ଜନ୍ମତିଥି ଉପଲକ୍ଷେ

ସାମଗ୍ରିକ ସମୃଦ୍ଧି ଓ ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ରାଜା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିଥିଲେ। ସେ ମାଦ୍ରାଜ ଲେଜିସ୍‌ଲେଟିଭ୍ କାଉନ୍‌ସିଲ୍‌ର ସଭ୍ୟ ଥିଲେ। ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ଆରମ୍ଭରୁ ସେ ବିଧାନସଭାର ସଦସ୍ୟ ରହି ଆସିଥିଲେ। ଡକ୍ଟର ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରିମଣ୍ଡଳରେ ସେ କ୍ୟାବିନେଟ ପାହ୍ୟା ମନ୍ତ୍ରୀ ରହିଥିଲେ। ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ନିଜ ଅଙ୍ଗାଳିକା ବିଧାନ ସୌଧକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେବା ପରେ ରାଜା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କର ରାଜପ୍ରାସାଦରୁ ଏକ ଚୌକି ବାଚସ୍ପତିଙ୍କ ପାଇଁ ଦାନ କରିଥିଲେ। ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଚସ୍ପତି ସେହି ଚୌକିରେ ବସି ବିଧାନସଭାର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି। ୧୯୪୧ରୁ ୧୯୪୫ ଯାଏ ଜାତୀୟ ପ୍ରତିରକ